

HYVINVOINTIPALVELUJEN PUOLIVUOTISRAPORTTI 1.1.-30.6.2026

KUNTASTRATEGIAN TOTEUMA

Puumalan kuntastrategia pohjautuu yhteisille arvoille, jotka ohjaavat kunnan ja luottamushenkilöiden toimintaa. Puumalan kunnan arvot ovat asiakaslähtöisyys, avoimuus, positiivisuus, tasa-arvoisuus ja yhteistyökykyisyys.

Puumalan kunnan visio

Saaristokunta Puumala on vuonna 2026 uuden työn ja rohkeiden ratkaisujen kunta, joka on hyvinvoivien ihmisten turvallinen koti Saimaalla.

Tässä puolivuotisraportissa käytetään vanhaa kuntastrategiaa, koska tavoitteet vuodelle 2026 asetettu sen pohjalta. Kuntastrategiassa oli viisi painopistettä, joilla on omat tavoitteensa ja tavoitteilla mittarit. Strategian tavoitetasojen toteutumista raportoidaan puolivuotisraportin ja tilinpäätöksen yhteydessä.

HYVINVOINTI	tavoitetaso vuodelle 2026	Toteuma
Ikävakioitu sairastavuusindeksi	113	Tilastointitapa muuttunut. Ikävakioitu sairastavuusindeksi 2024 103,5
Osallistavien toimenpiteiden lukumäärä (esim. tilaisuudet, ennakoarvioinnit)	Lapsivaikutusten ja yritysvaikutusten arvioinnit tehdään strategisesti merkittävistä hankkeista ja asioista (esim. kuntastrategia)	1 yritysvaikutusten arviointi
Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit	3200 tuntia opiskelijamäärä kasvaa ja asiakassegmentit monipuolistuvat	1830 Netto-opiskelijamäärä kasvoi 24% edellisvuoteen verrattuna.
Asiakastyytyväisyyskysely kunnan palveluista joka toinen vuosi	Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin vuonna 2025. Vuonna 2026 ei toteuteta kyselyä, vaan laitetaan toimeen vuoden 2025 kyselyssä esille tulleita asioita.	Vuoden 2025 kyselyn palautteita on laitettu toimeksi kevään 2026 aikana.

LAPSIPERHEET	tavoitetaso 2026	toteuma
Asiakaskysely lapsiperheille joka toinen vuosi	Hyödynnetään Eloisan tiedolla johtamisen alustaa lapsiperheiden palveluiden kehittämisessä	Eloisan alusta ei ole vielä käytössä. Koulu ja varhaiskasvatus järjestivät oman kyselynsä.
Lapsiperheiden osuuden kehitys	kasvava	Lievää laskua
Vaikutusarviointien toteuttaminen / vuosi	2 lapsivaikutusten arviointia 1 yritysvaikutusten arviointi	1 yritysvaikutusten arviointi ja 1 lapsivaikutusten arviointi (kuntastrategiasta)
Yrittäjyyskasvatusta tukevat toimenpiteet	Yrittäjyyskasvatuspolun rakentaminen osaksi koulun oppimispolkua	Aloitettu ja käynnissä

Kunnan tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2026

Kuntastrategian tavoite	Tavoitetta toteuttava toimenpide vuodelle 2026	Vastuuhenkilö	toteuma
PAINOPISTE: LAPSIPERHEET			
Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin toimeenpano, jalkauttaminen ja vaikutusarviointien toteuttaminen	Unicefin Lapsiystävällinen kunta -statuksen uusiminen.	Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja	Toteutunut
Yrittäjyyskasvatuksesta tehdään entistä näkyvämpää ja monipuolisempaa koko perusopetuksessa	Yrittäjyyskasvatukseen luodaan selkeä toimintasuunnitelma varhaiskasvatuksesta perusopetukseen.	Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja Rehtori Päiväkodin johtaja	Aloitus syksyllä 2026
Lapsen oikeuksien toteutuminen kaikkien lasten kohdalla, etenkin haavoittuvassa asemassa ja syrjäytymisuhan alla olevilla	Kiusaamiseen puututaan välittömästi. Päiväkodin henkilökunta koulutetaan MiniVerso -sovitteutoimintaan ja toimintamalli otetaan käyttöön.	Päiväkodinjohtaja	Toteutunut
PAINOPISTE: HYVINVOINTI			
Kansalaisopiston kurssitarjonnan uudistaminen ja monipuolistaminen	Kansalaisopisto monipuolistaa kurssitarjontaa yhteistyökumppaneiden avulla. Kausiasukaille suunnataan kursseja. Erikois- ja lyhytkurssien tarjontaa lisätään ja monipuolistetaan.	Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja	Kurssitarjontaa on monipuolistettu ja kesälukukausi on otettu käyttöön. Kausiasukkaiden osallisuus kasvanut merkittävästi (100%)
Onnellinen ja toimintakykyinen kuntalainen	Uuden kirjasto- ja kulttuuritalan monipuolinen käyttöönotto kulttuurintuottamisessa ja teknisessä toteutuksessa.	Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja Tekninen johtaja	Otettu käyttöön keväällä 2026. Kulttuuritarjontaa on tilassa aloitettu tarjoamaan kuntalaisille.

	Kulttuurihyvinvointityön vahvistaminen erityisryhmille.	Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja	Toteutunut kansalaisopiston ja liikuntatoimen yhteistyöllä.
	Rantaan rakennettavan kodan käyttöä suunnitellaan yhteistyössä perheiden ja esim. nuoriso- ja liikuntapalveluiden, koulun ja yhdistysten (kuten Marttojen) kanssa.	Päiväkodin johtaja Tekninen johtaja	
	Rikastetaan kunnan kulttuuritarjontaa indie-tyyppisten kulttuuritapahtumien kautta.	Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja	Osittain toteutunut konserttitoiminnassa sekä kirjallisuudessa.
PAINOPISTE: SAIMAA			
Saimaa Geopark tunnetaan kansainvälisenä matkailualueena, johon alueen yritykset ovat toimintoineen kiinnittyneet	S/S Wennon korjaukset ja käytön monipuolistaminen yhteistyössä kulttuuripalveluiden, kansalaisopiston ja teknisen toimen kanssa.	Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja Tekninen johtaja	S/S Wennon korjaukset tehty. Käytön monipuolistaminen ei toteutunut.
HENKILÖSTÖPOLITIikka			
	Kehitetään henkilöstön osaamista teemallisten kurssien avulla (esim. Excel, Canva ja tekoäly)	Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja	Tarjontaa on lisätty ja toteutettu.

Hyvinvointipalvelujen toimiala

Hyvinvointilautakunta

Palvelusuunnitelma:

Hyvinvointilautakunta hallinnoi opetus-, varhaiskasvatus-, nuoriso-, liikunta-, aikuiskoulutus- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluja, koordinoi näiden toimintaa ja ohjaa niitä. Hyvinvointilautakunnan vastuualueella on myös vanhus- ja vammaisneuvosto. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Hyvinvointilautakunta kokoontui kolme kertaa vuoden 2026 ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana. Käsiteltäviä asioita oli yhteensä 35. Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui neljä kertaa vuoden 2026 ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana ja käsiteltäviä asioita kertyi 20. Vanhus- ja vammaisneuvosto järjesti aktiivisesti myös erilaisia tapahtumia ja kohtaamismahdollisuuksia kuntalaisille. Vanhus- ja vammaisneuvosto keräsi kuntalaisilta myös toiveita ja ideoita vanhus- ja vammaistyötä varten.

Hyvinvointilautakunnan merkittävin päätös oli uuden perusopetuksen rehtorin valinta toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen. Hyvinvointilautakunnan toimintakate oli ensimmäisellä vuosipuoliskolla 44%, mikä alittaa talousarvion.

Opetuspalvelut

Palvelusuunnitelma:

Opetuspalvelut tarjoaa esiopetusta, perusopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa, kerhotoimintaa sekä ostaa taiteen perusopetusta. Oppilaalle turvataan koko yleissivistävän koulutuksen ajan oppimisympäristö, joka tukee häntä perustietojen ja -taitojen sekä tiedon hankinnan ja soveltamisen oppimisessa. Oppilasta tuetaan hyvän opiskelumotivaation ja yhteistyötaitojen saavuttamisessa. Yleissivistävän koulutuksen aikana oppilas kasvaa ihmisenä ja oppii kunnioittamaan ympäristöä.

Puumalan yhtenäiskoulussa (luokat 0–9) opiskeli 88 oppilasta kevätlukukauden 2026 päättyessä. Yhtenäiskoulun henkilöstöön kuului rehtori, yksi (1) lehtori, yksi (1) esiopetuksen opettaja, viisi (5) luokanopettajaa, kaksi (2) erityisopettajaa, seitsemän (7) tuntiopettajaa, yksi (1) oppilaanohjaaja (+resurssiopetus) sekä neljä (4) koulunkäynninohjaajaa. Lisäksi Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan työntekijöistä koulupsykologi, -kuraattori ja -terveydenhoitaja sekä -lääkäri jalkautuvat Puumalan yhtenäiskoululle. Opiskeluhoito toteutui kevätlukukauden 2026 aikana kiitettävästi. Hyvinvointi- ja kulttuurijohtaja toimi kevät lukukauden virkaa tekevänä rehtorina.

Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelusuunnitelma:

Varhaiskasvatuspalveluja tarjoaa päiväkoti. Lapselle turvataan koko varhaiskasvatuksen ajan hänen ikä- ja kehitystasonsa mukainen kasvatus, opetus ja hoito. Lapsen kasvupolku suunnitellaan yhteistyössä huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön kanssa. Lapsen kasvu- ja oppimisympäristö on lapsilähtöinen, monipuoliseen leikkiin ja toimintaan kannustava.

Päiväkodin lapsimäärä on arviointijaksolla 01-06/26 ollut toukokuussa 43 (joista 3 säännöllisesti varhaiskasvatuspalvelua käyttävää koululaista tai esioppilasta) ja kesäkuussa 52 (joista koululaisia tai esioppilaita 10). Lisäksi varhaiskasvatuspalvelua on ostettu kahdelle lapselle Sulkavalta ja yhdelle Mikkelistä vanhempien työssäkäyntisuunnan ja reuna-alueella asumisen vuoksi.

Henkilöstöä oli yhteensä 13. Osa hoito- ja kasvatushenkilöstöstä on tehnyt osa-aikatyötä, joten henkilöstön todellinen määrä on ollut 10,5. Kaksi työntekijää irtisanoutui kevään aikana siirtyäkseen toisen alan töihin. Sijaisia on saatu hyvin. Kunnanjohtaja on myöntänyt täyttöluvat esitysten pohjalta.

Kevään rekrytointi uutta toimintavuotta varten sujui kohtalaisesti. Kelpoista sosionomia ei edelleenkään saatu, mutta muun alan sosionomi hoitaa tehtävää vuoden ajan. Yhtä varhaiskasvatuksen opettajan tehtävää hoitaa päiväkodin pitkäaikainen lastenhoitaja ja hänelle on kelpoinen sijainen.

Koululaisten kesäpäiväleiri järjestettiin kunnan omalla rahalla. Leiri toteutettiin kahden koulunkäynnin ohjaajan voimin kesäkuussa, neljän viikon ajan, viitenä päivänä viikossa, neljä ja puoli tuntia päivässä. Osallistujia oli 20 (edellisenä kesänä 14). Palaute leiristä oli kiitävää.

Kohtaamispaikkatoiminta on jatkunut Kuutti-kerhona kerran viikossa n. 3 tuntia kerrallaan. Perheitä on ollut edelleen mukana hyvin. Kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille on tehty ja päivitetty omat varhaiskasvatussuunnitelmat yhdessä huoltajien kanssa. Perheille on tehty asiakaskysely huhtikuussa ja sen yleisarvosana oli edelleen 9,2.

Varhaiskasvatuksen lisääntynyt tarve on johtanut henkilöstökulujen hienoiseen kasvuun. Tästä johtuen annettu talousarvio on ainakin puolivuotiskaudella ylittynyt. Tilannetta seurataan. Lasten määrän kasvu varhaiskasvatuksessa on kunnille pääsääntöisesti positiivinen asia.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Palvelusuunnitelma:

Nuorisopalvelut luo edellytyksiä lasten ja nuorten hyvinvointiin, harrastuksiin sekä omaehtoiseen toimintaan nuorisolain edellyttämällä tavalla lähipalveluina sekä digitaalisena nuorisotyönä yhdessä muiden paikallisten ja alueellisten nuorisoalan toimijoiden kanssa. Kaikessa toiminnassa korostuu lasten ja nuorten osallisuus nuorisovaltuuston toimiessa nuorten asioiden virallisena esiintuojana ja kommentoijana. Etsivä nuorisotyö tarjoaa nuorille apua ja löytää ne palvelut, joita nuori tarvitsee päästäkseen elämässään eteenpäin. Liikuntapalvelut järjestää monipuolisia liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen sekä henkilökohtaista liikuntaneuvontaa. Toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa ovat mukana muut Puumalassa liikuntaa järjestävät paikalliset ja alueelliset tahot. Liikuntapalvelut tarjoaa myös toimitiloja ja taloudellista tukea puumalalaisille liikuntaa järjestäville yhdistyksille ja ryhmille.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut järjestivät suunnitellusti lapsille ja nuorille kerhotoimintaa ja muuta vapaa-ajantoimintaa nuorisolain edellyttämällä tavalla. Nuorisotalon avointen ovien toimintaa järjestettiin tammi-toukokuussa perjantai- ja lauantai-iltaisina. Nuorten ryhmä osallistui Erasmus+ ohjelman ryhmävaihtoon Unkarissa kesäkuussa. Nuorisovaltuusto kokoontui neljä kertaa sekä järjesti osallisuuspäivän yhtenäiskoulun oppilaille. Etsivä nuorisotyö tuki peruskoulun viimeiseltä luokalta siirtyviä nuoria jatko-opintoihin sekä tarjosi yksilöllistä tukea 16-29 v. nuorille. Digitaaliset nuorten tieto- ja neuvontapalvelut toteutettiin Savon nuorisotiedotussivuston Po1ntin kautta.

Liikuntapalvelut järjestivät maksuttomia liikuntaryhmiä ja kuntoliikuntatapahtumia, joilla tuettiin kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Elintapaohjausta toteutettiin senioriväestölle ryhmätoimintana yhdessä hyvinvointialueen kanssa, lisäksi liikuntaneuvontaa tarjottiin kaikille kuntalaisille. Järjestö-kuntayhteistyössä järjestettiin kaikille puumalalaisille yhdistyksille ja toimintaryhmille yhteinen iltatilaisuus.

Aikuiskoulutuspalvelut

Palvelusuunnitelma:

Puumalan kansalaisopisto järjestää vapaan sivistystyön koulutusta. Opiston laaja opetustarjonta tukee yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä. Opisto tarjoaa myös mahdollisuuksia musiikin perusopetukseen ja avoimeen yliopisto-opetukseen sekä järjestää maksupalvelukoulutusta. Opiskelu viedään lähelle ihmistä turvaamalla opiskelumahdollisuudet myös haja-asutusalueella. Opiskelu tapahtuu elinikäisen oppimisen sekä kestävän kehityksen periaatteiden pohjalta. Opisto toimii yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa.

Puumalan kansalaisopistossa toteutui yhteensä 1 830 opetustuntia. Valtionosuusavustuksiin hyväksyttävien opetustuntien lukumäärä oli 1 749. Kursseja suunniteltiin 127 kappaletta, joista toteutui 99.

Kansalaisopiston toimintaan osallistuneiden määrä oli netto-opiskelijoina 439. Näistä naisoletettujen määrä oli 333 ja miesoletettujen määrä 106. Kasvua vuoden takaiseen oli 24 prosenttia.

Ulkopaikkakuntalaisten netto-opiskelijoiden määrä lähes kaksinkertaistui.

Kansalaisopisto järjesti keväällä 2026 näyttävän kädentaitojen näyttelyn kunnantalon valtuustosalissa ja aulatiloissa. Lisäksi kevätlukukauden 2026 aikana järjestettiin kansalaisopiston musiikinopiskelijoiden konsertti yhtenäiskoulun auditoriossa. Uutena tapahtumana järjestettiin kansalaisopiston omat kevätkaulat, jossa kurssilaiset saivat esitellä opittuja taitojaan.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Palvelusuunnitelma:

Kirjastolaitos edistää kuntalaisten ja kunnassa lomailevien mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä kansainvälistymiseen. Lisäksi kirjastolaitos edistää virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen käyttöä ja niiden sivistyksellistä kehittymistä. Kulttuuripalvelut edistää ihmisten henkistä hyvinvointia. Kulttuuripalvelut järjestää tapahtumia, näyttelyitä ja retkiä sekä edistää paikallisten harrastajien toimintaa ja verkostoitumista. Lisäksi kulttuuripalvelut vastaa Liehtalanniemen museotilan ja Salpalinja-bunkkerin toiminnasta sekä koordinoi höyrylaiva s/s Wennon toimintaa yhteistyössä Puumalan veneseuran kanssa. Kulttuuripalvelut tukee saumattomasti kunnan matkailupalveluita ja osallistuu kuntamarkkinointiin.

Puumalan satamassa järjestettiin perinteiset letkeät lauantait kesäkuun lopusta alkaen. Liehtalanniemen museotilaa ja Salpalinja-bunkkeria on nostettu esille sosiaalisen median avulla, tavoitteena kävijämäärien nostaminen (Bunkkerin kävijämäärät ovat selvillä, 922 kävijää on lähes kaksinkertainen määrä vuoteen 2025 verrattuna).

Kirjastonhoitajana jatkoi Jenna Komi. Kirjastopalvelua oli tarjolla asiakkaille yhteensä 2081 tuntia. Näistä virkailija oli asiakkaita palvelemassa 636 tuntia (726 tuntia ajalla 1.1.-30.6.2025), omatoimi- ja itsepalveluasointia oli tarjolla yhteensä 1198 (1266 tuntia ajalla 1.1.-30.6.2025). Samana aikana kirjastosta lainattiin 2,9 lainaa asukasta kohden (2,8 vuonna 2025). Kirjahankintojen määrä oli tuhatta asukasta kohden 73.

Kokoa Oma poppoo -kulttuurikyytitukea myönnettiin kolmelletoista (13) harrastusryhmälle. Puumalan kulttuuripalkinto jaettiin 24. kertaa ja se myönnettiin Liisa Keijoselle. Puumalan veneseura toteutti yleisöristeilyjä kesäkuun alusta lähtien. Kunnan edustaja toimi risteilyemäntänä. Kulttuuritoimi järjesti ensimmäisen puolivuotiskauden aikana 15 kulttuuritapahtumaa. Kulttuuripalveluiden tapahtumiin osallistui noin 800 ihmistä, pois lukien sataman konsertit ja varhaiskasvatuksen ja koulun tapahtumat.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut pysyivät hyvin annetussa talousarviossa.